

Co-funded by
the European Union

Komplet orodij za opismenjevanje na področju e-zdravja

Načrti učnih ur

E-ZDRAVJE ZA STAREJŠE: Krepitev pismenosti
starejših odraslih na področju e-zdravja

Spletna stran: <https://ehealth4seniorsproject.eu/>
Erasmus+ project (2025-1-EE01-KA210-ADU-000356010)

KAZALO VSEBINE

UVOD

Zagotavlja pregled kompleta orodij eHealth4Seniors in pojasnjuje namen učnih načrtov, namenjenih podpori vzgojiteljem pri poučevanju starejših odraslih o digitalni zdravstveni pismenosti.

01

SISTEMI TELEMEDICINE IN E-ZDRAVJA

Ta učni načrt podpira vzgojitelje pri uvajanju starejših v telemedicino in digitalne zdravstvene sisteme. Zagotavlja smernice za razlago delovanja spletnih zdravniških posvetovanj, storitev zdravstvenega varstva na daljavo in platform za digitalno zdravje, hkrati pa pomaga učencem vzpostaviti samozavest pri varnem dostopu do teh storitev.

02

UPRAVLJANJE ZDRAVSTVENIH PODATKOV IN ZASEBNOST

Ta učni načrt pomaga vzgojiteljem naučiti starejše, kako upravljati osebne zdravstvene podatke in razumeti pomen zasebnosti in varnosti v digitalnem zdravstvu. Učna ura se osredotoča na prepoznavanje varnih praks, zaščito osebnih podatkov in prepoznavanje morebitnih tveganj, kot so lažno predstavljanje ali sumljiva sporočila.

03

APLIKACIJE ZA DIGITALNO ZDRAVJE

Ta učni načrt vodi vzgojitelje pri predstavitvi običajnih orodij za digitalno zdravje, kot so mobilne zdravstvene aplikacije, nosljive naprave in spletne zdravstvene platforme. Starejšim pomaga razumeti, kako lahko te tehnologije pomagajo pri spremljanju zdravja, upravljanju zdravil in podpiranju vsakodnevnega dobrega počutja.

04

PODPORNE TEHNOLOGIJE IN DOSTOPNOST

Ta učni načrt učiteljem predstavi strategije poučevanja, ki starejšim pomagajo raziskati podporne tehnologije in orodja za dostopnost. Učna ura se osredotoča na tehnologije, kot so glasovni pomočniki, bralniki zaslona in prilagodljive naprave, ki ljudem z različnimi potrebami olajšajo uporabo digitalnih zdravstvenih storitev.

05

ETIČNI IN PRAVNI VIDIKI

Ta učni načrt pomaga vzgojiteljem razložiti osnovne etične in pravne vidike, povezane z digitalnim zdravstvenim varstvom. Osredotoča se na teme, kot so informirana privolitev, varstvo podatkov in pravice uporabnikov pri dostopu do digitalnih zdravstvenih storitev.

06

STALNI VIRI PODPORE

Ta učni načrt podpira vzgojitelje pri pomoči starejšim pri prepoznavanju zanesljivih virov pomoči pri uporabi digitalnih zdravstvenih orodij. Učna ura raziskuje storitve za podporo skupnosti, službe za pomoč uporabnikom, telefonske linije za pomoč in vadbice, ki učencem omogočajo, da še naprej samozavestno uporabljajo digitalne zdravstvene tehnologije.

07

ORODJE ZA OCENJEVANJE ZA SAMOEVALVACIJO

Ta učni načrt pomaga vzgojiteljem podpirati starejše pri razmisleku o svojih digitalnih zdravstvenih veščinah in krepitevi samozavesti s preprostim samoocenjevanjem.

UVOD

Ta dokument predstavlja učne načrte, razvite v okviru projekta eHealth4Seniors, namenjene podpori izobraževalcem in trenerjem odraslih pri izvajanju učinkovitih in dostopnih učnih srečanj o digitalni zdravstveni pismenosti za starejše odrasle.

Projekt eHealth4Seniors si prizadeva okrepiti znanje digitalne zdravstvene pismenosti odraslih, starih 55 let in več, zlasti tistih, ki živijo na podeželju ali v premalo oskrbovanih območjih in se lahko soočajo z ovirami pri dostopu do digitalnih zdravstvenih storitev in njihovi uporabi. Ker zdravstveni sistemi po vsej Evropi vse bolj sprejemajo digitalna orodja, kot so telemedicina, spletni zdravstveni zapisi in mobilne zdravstvene aplikacije, mnogi starejši odrasli še vedno tvegajo izključenost zaradi omejenih digitalnih znanj, nizke samozavesti ali pomanjkanja dostopa do ustreznih učnih priložnosti. Projekt to vrzel odpravlja z razvojem praktičnih izobraževalnih virov, ki starejšim omogočajo varno in samozavestno krmarjenje po razvijajočem se digitalnem zdravstvenem okolju.

Učni načrti so del kompleta orodij za opismenjevanje v e-zdravju, ki je osredotočen na izobraževalce, in pretvarjajo učne module, ustvarjene za starejše, v strukturirane smernice za poučevanje. Moduli se osredotočajo na to, kaj bi se starejši morali naučiti, učni načrti pa izobraževalcem zagotavljajo jasen okvir za učinkovito poučevanje vsebine z uporabo vključujočih, na učenca osredotočenih in praktičnih pristopov. Ponujajo smernice glede učnih ciljev, ključnih konceptov, učnih metod, gradiv, predlaganega časa in strategij ocenjevanja za podporo privlačnim in dostopnim učnim uram.

Ti učni načrti so namenjeni predvsem izobraževalcem odraslih, trenerjem, moderatorjem in organizacijam, ki delajo s starejšimi učenci, vključno s centri skupnosti, ponudniki izobraževanja odraslih, zdravstvenimi organizacijami in pobudami za socialno vključenost. Struktura in metodologija spodbujata interaktivno učenje, praktične demonstracije in medsebojno podporo, pri čemer se zaveda, da starejši učenci koristijo jasne razlage, navodila po korakih in podporno učno okolje.

Pristop, ki se uporablja v tem priročniku, poudarja dostopnost, jasnost in praktično uporabo. Učne ure so zasnovane tako, da jih je mogoče prilagoditi različnim učnim kontekstom, kot so delavnice, programi skupnosti ali usposabljanja, in da podpirajo starejše pri krepitvi samozavesti pri uporabi digitalnih zdravstvenih tehnologij. Z združevanjem preprostih razlag, praktičnih dejavnosti in priložnosti za refleksijo si učni načrti prizadevajo, da bi bila digitalna zdravstvena orodja razumljiva in uporabna za vsakdanje življenje.

Končni namen tega dokumenta je opremiti vzgojitelje z orodji in pedagoškimi smernicami, potrebnimi za opolnomočenje starejših odraslih pri dostopu do digitalnih zdravstvenih storitev, varnem upravljanju njihovih zdravstvenih podatkov in izkoriščanju digitalnih tehnologij, ki podpirajo zdravo in samostojno življenje.

NAČRT LEKCIJE: **SISTEMI TELEMEDICINE IN E-ZDRAVJA**

UČNI CILJI

- **razumeti, kaj je telemedicina in kakšne so prednosti njene uporabe;**
- za prepoznavanje uporabnih povezav do storitev;
- pokazati veščine za navigacijo po nacionalnem sistemu telemedicine.

KLJUČNI KONCEPTI ZA POUČEVANJE

Zakaj izbrati telemedicino?

- Nimate časa za obisk klinike
- Nujno potrebujem zdravniški nasvet
- Želite se izogniti prenatrpanim čakalnicam
- Potujete ali ne morete zapustiti svoje lokacije

METODE POUČEVANJA

Predstavitev trenerja/trenerke.

Nacionalni navigacijski sistem.

Vprašanja/odgovori.

Vrednotenje.

TRAJANJE IN PREDLAGANI PRETOK

Predstavitev telemedicine: 10 minut.

Predstavitev nacionalnega sistema: 10 minut.

Navigacija: 20 minut.

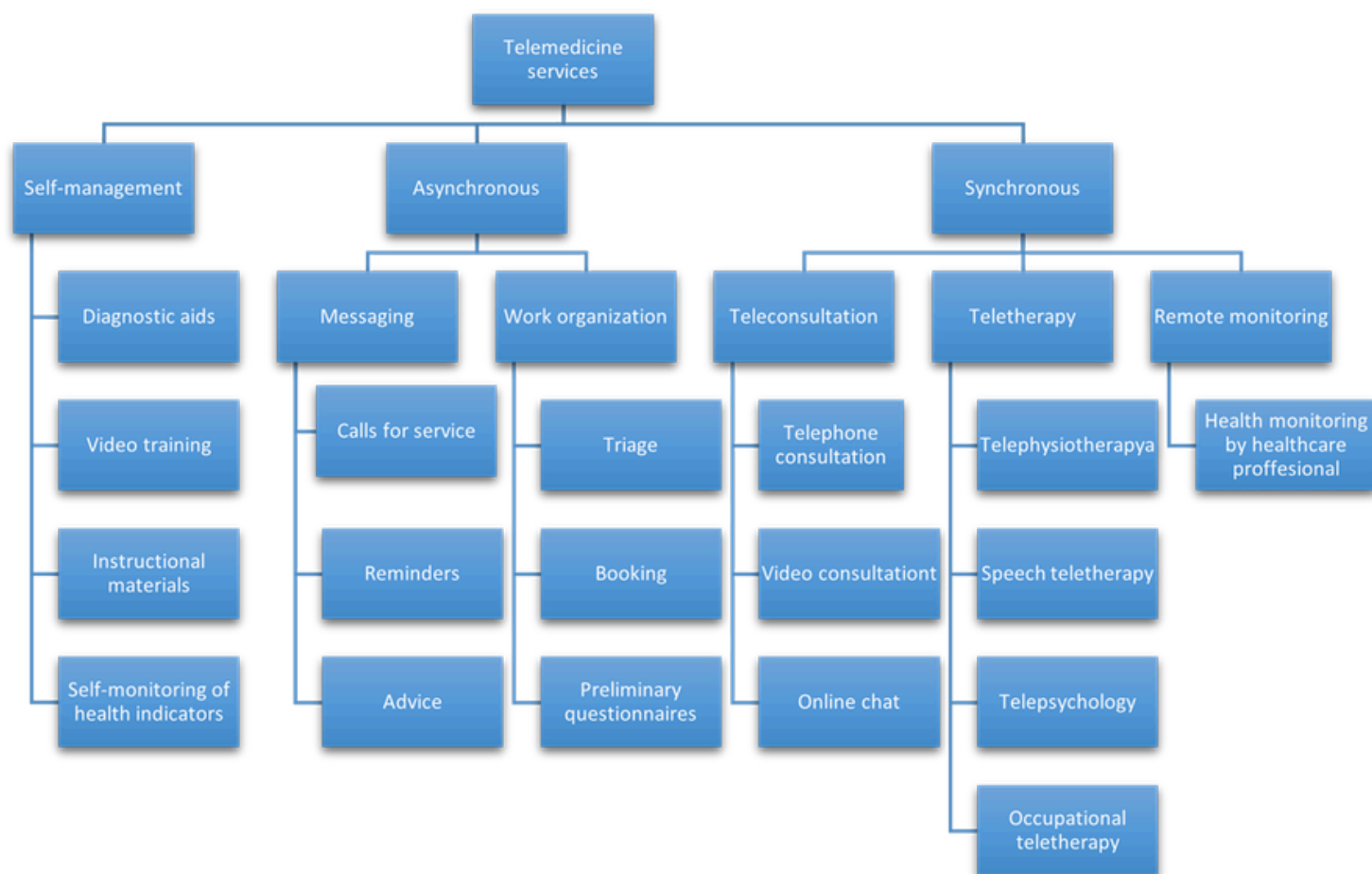
Vprašanja/odgovori: 10 minut.

Vrednotenje: 10 minut.

Skupaj: 60 minut.

SPLOŠNI PRISTOP

Telemedicina, ki omogoča video ali telefonske sestanke med pacientom in njegovim zdravstvenim delavcem, koristi tako zdravju kot udobju. Vedno več ponudnikov zdravstvenih storitev ponuja »ogled« pacientov prek računalnika in pametnega telefona. Zdravstvene organizacije zagotavljajo virtualne sestanke in širijo svoje možnosti teledoziranja. Zdravnika lahko obiščete iz udobja lastne postelje ali kavča. Zdravniki lahko s pomočjo telemedicinskih pregledov predhodno pregledajo paciente glede morebitnih nevarnih bolezni. Bolnim ljudem to tudi prihrani obiske ordinacije. Manjša izpostavljenost mikrobom drugih ljudi koristi vsem, zlasti tistim, ki so kronično bolni, nosečnice, starejši ali imajo oslabiljen imunski sistem.

Telemedicina in posvetovanja na daljavo

Telemedicina je postala standardni del zdravstvene oskrbe, zlasti po pandemiji COVID-19. Pogosto se uporabljajo oddaljeni posveti prek telefona, videa in spletnih platform, v Estoniji pa jih krije estonski sklad za zdravstveno zavarovanje.

Podprte so tudi oddaljene terapevtske storitve, kot so psihoterapija, fizioterapija, delovna terapija in logopedija.

Evropska komisija opredeljuje oskrbo na daljavo ali telemedicino kot zagotavljanje zdravstvene oskrbe na daljavo z uporabo IKT, vključno z varnim prenosom medicinskih podatkov in informacij v besedilu, zvoku, videoposnetkih ali drugih oblikah medijev za preprečevanje, diagnosticiranje, zdravljenje in spremljanje bolezni. Storitve telemedicine se delijo na sinhrono (teleposvetovanje, teleterapija, oddaljeno spremljanje) in asinhrono (sporočanje) komunikacijo, vključujejo pa tudi rešitve, kjer oseba prejme zdravstveno oskrbo brez sodelovanja zdravstvenega delavca (t. i. podpora odločanju pacientov, opomniki, obvestila).

Telemedicina lahko nekaterim specialistom da prednost, saj vas lahko vidijo v vašem domačem okolju. Alergologi lahko na primer prepoznajo znake v vašem okolju, ki povzročajo alergije. Nevrologi ter fizioterapevti in delovni terapevti vas lahko opazujejo in ocenijo vašo sposobnost navigacije in skrbi zase v domačem okolju. Telemedicina je tudi dober način za oceno duševnega zdravja in svetovanje.

Zasebne platforme za telemedicino omogočajo virtualne obiske pri zdravniku, posvete na zahtevo, varno komunikacijo, razporejanje terminov in upravljanje pacientovih kartotek. Te platforme povečujejo dostop do oskrbe, zmanjšujejo potrebo po osebnih obiskih in poenostavljajo postopke kliničnega spremljanja.

Tehnologije in orodja za digitalno zdravje

Estonija

Nacionalni zdravstveni informacijski sistem (EHIS) služi kot osrednja hrbtenica za shranjevanje zdravstvenih podatkov, kot so klinični povzetki, laboratorijski izvidi, recepti in slikovni izvidi. Pacientov portal (Digilugu) državljanom omogoča dostop do lastnih zdravstvenih podatkov, spremljanje, kdo si je ogledal njihove podatke, in upravljanje dovoljenj.

Estonski sklad za zdravstveno zavarovanje je začel razvijati storitve telemedicine v začetku leta 2020. Razvoj telemedicine si prizadeva povečati kontinuiteto in kakovost zdravljenja, izboljšati dostopnost zdravstvene oskrbe in opolnomočiti paciente, da prevzamejo večjo odgovornost za svoje zdravje. Telekonzultacije prek videa, spleta ali telefona je EHIF prvič uporabil in financiral spomladi 2020 med izbruhom COVID-19 kot začasen ukrep. Od septembra 2020 EHIF redno financira storitve. Teleterapije (psihoterapija, fizioterapija, logopedija, delovna terapija) so bile na seznam zdravstvenih storitev dodane leta 2021.

Estonija ima zdaj močno inovacijsko okolje, ki še naprej širi zmogljivosti digitalnega zdravja. Številne mobilne zdravstvene aplikacije, klinična programska orodja in digitalne storitve, usmerjene v paciente, so integrirane v nacionalni sistem. Interoperabilnost je zagotovljena z nacionalno določenimi standardi in izmenjalno plastjo X-Road. V kliničnih okoljih se pojavljajo orodja za diagnostiko, spremljanje in podporo odločanju, ki jih poganja umetna inteligenca. Raziskovalne ustanove in univerze, kot je TalTech, ponujajo programe, specializirane za digitalno zdravje, za podporo razvoju delovne sile in inovacijam.

<https://taltech.ee/en/emed-lab>

- Pacientov portal: Dostop do zdravstvenih podatkov, ogled receptov in upravljanje terminov.
- E-recepti: Digitalni recepti, uporabni v kateri koli lekarni.
- Zasebne platforme: Storitve, kot sta MinuDoc in Salu.MD, ponujajo video posvetovanja.

<https://www.minudoc.ee/> <https://salu.md/>

Grčija

Grčija je s telemedicino revolucionarno spremenila zdravstvo in pacientom ponudila možnost komunikacije z zdravniki brez potrebe po fizični prisotnosti. Storitve telemedicine v Grčiji so se razvile, kar je olajšalo dostop do zdravstvene oskrbe in pacientom ponudilo nove priložnosti.

Leta 2011 so se začela prizadevanja za učinkovito reševanje tega vprašanja, pri čemer so se upoštevali: a) vzroki preteklih neuspehov, b) ustrezne študije ministrstva za zdravje o razvoju telemedicine v Grčiji in c) pristop celovite zasnove, ki je vključeval ne le tehnološko aplikacijo ali telekomunikacijsko infrastrukturo, temveč tudi celovit operativni okvir, ki je določal parametre za regulativni okvir, institucionalno pokritost, postopke in zagotavljanje ustreznega vsakodnevnega delovanja integriranega telemedicinskega omrežja.

V zgoraj navedenem kontekstu je 2. regionalni zdravstveni organ Pireja in Egejskih otokov s financiranjem iz operativnega programa "DIGITALNA KONVERGENCA" 2007–2013 izvedel projekt: "NACIONALNO OMREŽJE TELEMEDICINE, 2. ZDRAVSTVENA REGIJA PIREJ IN EGEJSKI OTOKI" ("EDIT", kot je okrajšava), ki produktivno deluje od začetka leta 2016 in je do danes izvedel več kot 10.000 telemedicinskih terminov v 10 različnih specialnostih, v sodelovanju z 200 certificiranimi zdravniki in medicinskimi sestrami iz nacionalnega zdravstvenega sistema.

Na podlagi načrta, ki ga je pripravila vlada, bo telemedicina dosegla približno 3500 lokacij po vsej Grčiji, hkrati pa bodo za zdravnike vzpostavljene tudi telemedicinske postaje – v sedmih univerzitetnih zdravstvenih centrih, ki naj bi bili zgrajeni, vsaj v skladu z zavezami vodstva ministrstva za zdravje, bodo nameščene telemedicinske postaje za paciente in zdravnike ter svetovalce.

Slovenija

Slovenija je zgradila nacionalno digitalno zdravstveno infrastrukturo, ki povezuje ponudnike zdravstvenih storitev in omogoča ključne digitalne storitve:

- Centralni register podatkov o pacientih (CRPD): To je hrbtenica e-zdravja v Sloveniji. Hrani elektronske zdravstvene kartoteke pacientov in omogoča varno izmenjavo podatkov v realnem času med izvajalci zdravstvenih storitev po vsej državi.
- e-recepti in e-napotnice: Elektronski recepti in napotnice se pogosto uporabljajo, med zdravniki pa so zelo sprejeti – kar je zgodovinsko nad povprečjem EU.
- Pacientov portal in aplikacija zVEM: Pacienti lahko dostopajo do svojih zdravstvenih podatkov, receptov, napotnic in zdravstvenih kartotek prek tega varnega portala z uporabo digitalne identitete.
- Čezmejno e-zdravje: Slovenija sodeluje v infrastrukturi EU (SiNCP), tako da se lahko zdravstveni podatki po potrebi varno izmenjujejo z drugimi državami EU.
- Magda je mobilna aplikacija za starejše, kjer so na enem mestu zbrane vse pomembne vsebine in informacije za starejše.

Telemedicina je vse bolj prepoznana kot pomemben sestavni del slovenskega zdravstvenega sistema, vendar se njeno nacionalno izvajanje še vedno razvija in ne v celoti uveljavlja. V Sloveniji v praksi obstaja ali je bilo pilotno preizkušenih več telemedicinskih rešitev, zlasti za oddaljeno spremljanje pacientov, komunikacijo med ponudniki in pacienti ter strokovno sodelovanje. Raziskovalci so opredelili približno petnajst različnih telemedicinskih rešitev, ki se trenutno uporabljajo ali testirajo v slovenščini.

Center za telezdravje (CEZAR) v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec podpira bolnike s kroničnimi boleznimi, kot sta srčno popuščanje in sladkorna bolezen, na domu, kar z rednim oddaljenim spremljanjem kaže manj hospitalizacij in boljše klinične izide.

Ponudniki, kot je Telekom Slovenije, ponujajo platforme za telemedicino, povezane z nacionalno infrastrukturo e-zdravja, ki omogočajo oddaljeno spremljanje vitalnih znakov in komunikacijo med pacienti in zdravstvenimi delavci prek aplikacij za pametne telefone ali tablične računalnike.

POTREBNI MATERIALI

Estonija

Nacionalni zdravstveni informacijski sistem (EHIS)

<https://www.terviseportaal.ee/en/>

Sistem e-receptov digitalizira skoraj vse upravljanje receptov in pacientom omogoča, da dobijo zdravila brez tiskanih dokumentov.

<https://tervisekassa.ee/en/people/pharmaceuticals>

Estonski sistem digitalne identitete in platforma za varno izmenjavo podatkov X-Road zagotavljata zasebnost, preverjanje pristnosti in interoperabilnost med zdravstvenimi storitvami.

<https://e-estonia.com/solutions/interoperability-services/x-road/>

Zdravstvena zavarovalnica: (+372) 669 6630

<https://tervisekassa.ee/en>

Razvoj telemedicine

<https://tervisekassa.ee/en/partner/medical-institutions/development-telemedicine>

Telekonzultacije

<https://tervisekassa.ee/en/partner/medical-institutions/development-telemedicine/teleconsultations>

Telemedicina v Estoniji

<http://telemedicine-momentum.eu/estonia/>

Širša uvedba telemedicine v Estoniji

<https://www.praxis.ee/uploads/2014/09/Wider-Implementation-of-Telemedicine-in-Estonia-summary-of-study.pdf>

Grčija

- <https://lawgroup.gr/telemedicine-in-greece/>
- <https://www.ktpae.gr/erga/ethniko-diktyo-tileiatrikis-edit/>
- <https://www.2dype.gov.gr/tileiatriki-2/>
- <https://www.2dype.gov.gr/edit-4/>
- <https://www.ertnews.gr/eidiseis/ellada/apo-septemvrio-175-komy-kai-305-stathmoi-tileiatrikis-tha-kalyptoun-tis-anagkes-ton-katoikon-se-apomakrysmenes-perioxes/>
- <https://clinic.carepoi.com/>
- <https://www.moh.gov.gr/articles/ehealth/6084-h-thleiatrikh-sthn-ellada>

Slovenija

Strategija e-zdravja v Sloveniji za obdobje 2022–2027

<https://digitalhealthuptake.eu/radar-repository/slovenias-ehealth-strategy-for-2022-2027/>

Telekap: Rešitev telemedicine, ki izboljšuje obvladovanje akutne možganske kapi z oddaljeno podporo nevrologov. Telekap (TeleStroke) se uporablja od leta 2015.

<https://www.interregeurope.eu/good-practices/telekap-national-telestroke-network-for-timely-specialist-stroke-care-in-slovenia-0>

e-Oskrba: Sistem za komunikacijo v sili, spremljanje vitalnih znakov in hitro pomoč, ki ga sofinancirajo občine in je integriran v dolgotrajno oskrbo za ljudi, starejše od 80 let.

<https://www.interregeurope.eu/good-practices/e-care-e-oskrba>

METODE OCENJEVANJA

Vprašanja za ustno ali pisno evalvacijo:

1. Kaj je telemedicina?
2. Katere telemedicinske storitve poznate v vaši državi?
3. Katere uporabne povezave poznate?
4. Ali uporabljate telekomunikacijske storitve?
5. Katere so prednosti in izzivi telemedicine?

NAČRT LEKCIJE: UPRAVLJANJE ZDRAVJA PODATKOV IN ZASEBNOST

UČNI CILJI

- spoznati, kaj je osebni zdravstveni karton;
- razumeti, zakaj je varstvo podatkov pomembno;
- seznaniti se s tveganji in kaj storiti za zaščito podatkov.

KLJUČNI KONCEPTI ZA POUČEVANJE

Osebni zdravstveni karton (PHR) Zdravstveni podatki Varstvo osebnih podatkov
Tveganja in digitalna varnost

METODE POUČEVANJA

Predstavitev trenerja/trenerke.
Navigacija.
Vprašanja/odgovori.
Vrednotenje.

TRAJANJE IN PREDLAGANI POTEK

Predstavitev: 20 minut.
Navigacija v lastnih podatkih: 20 minut.
Vprašanja/odgovori: 10 minut.
Vrednotenje: 10 minut.
Skupaj: 60 minut.

SPLOŠNI PRISTOP

Podatki o zdravju (medicinski podatki) so del zasebnega življenja in so zaščiteni s pravico do zasebnega življenja. Ti podatki veljajo za občutljive in zato zahtevajo posebne zaščitne ukrepe.

Osebni zdravstveni karton (PHR) se nanaša na zbirko zdravstvene dokumentacije posameznika, ki jo vodi posameznik ali negovalec v primerih, ko pacienti tega ne morejo storiti sami. Lahko je fizična ali digitalna.

Ti osebni podatki vključujejo podrobnosti, kot so:

- Bolnikova zdravstvena anamneza
- Uporabne diagnoze
- Zdravila, ki jih jemljete v preteklosti in so trenutno v teku, vključno z zdravili brez recepta in alternativnimi zdravljenji
- Pretekli medicinski in kirurški posegi
- Status cepljenja
- Alergije in druga pomembna zdravstvena stanja, ki lahko vplivajo na zagotavljanje nujne medicinske pomoči (npr. sladkorna bolezen tipa 1)
- Krvna skupina
- Na koga se obrniti v nujnih primerih
- Informacije o zavarovanju
- Kontaktni podatki pacientovih rednih zdravstvenih delavcev

Ključne komponente definicije zdravstvenih podatkov

- **Široko področje uporabe:** Zajema vse podatke, ki razkrivajo zdravstveno stanje, vključno s simptomi, stanji, zdravljenjem, diagnozami, genetskimi predispozicijami in celo informacijami zdravstvenih storitev.
- **Posebna kategorija:** Šteje se za občutljive podatke, ki zahtevajo strožja pravila obdelave in višjo raven zaščite kot splošni osebni podatki.
- **Primeri:** Vključeni so zdravstveni kartoni, rezultati testov, podatki o invalidnosti, podrobnosti kliničnega zdravljenja, podatki o zdravstvenem zavarovanju in celo genetski/biometrični podatki.

Zakaj je to pomembno:

- **Stroga pravila:** 9. člen GDPR na splošno prepoveduje obdelavo zdravstvenih podatkov, razen če veljajo posebne izjeme (kot sta izrecna privolitev ali interes javnega zdravja).
- **Zaupanje in inovacije:** Ta robustna opredelitev zagotavlja močne zaščitne ukrepe za občutljive zdravstvene podatke, s čimer ohranja zaupanje javnosti v inovacije, raziskave in pobude na področju zdravstvenega varstva.

Kaj so medicinski podatki

Zdravstveni podatki vsebujejo informacije o zdravstvenem stanju osebe in zdravljenju, ki ga je prejela. Obdelava vaših zdravstvenih podatkov omejuje vašo pravico do zasebnega življenja in jo je zato treba izvajati le v skladu z zakonskimi zahtevami.

Takšne informacije se lahko zabeležijo na papirju ali v digitalnih datotekah in podatkovnih bazah, pa tudi na primer v radiodiagnostičnem filmu, zapisih prstnih odtisov in vzorcih celične DNK.

Predvsem celični vzorci DNK vsebujejo zelo občutljive in edinstvene informacije o zdravju in genetiki osebe. Tudi medicinska korespondenca z zdravnikom vsebuje vaše zdravstvene podatke. Vsi ti podatki razkrivajo zdravstvene informacije o osebi in omogočajo njeno identifikacijo.

Medicinski podatki se zbirajo in shranjujejo v klinikah in bolnišnicah, lahko pa se posredujejo tudi organom javnega zdravja in drugim javnim organom, na primer policiji ali sodišču. Podatki o vašem zdravju se lahko uporabljajo tudi v raziskavah v medicinski znanosti. Vendar pa je v tem primeru treba izpolnjevati stroga merila in praviloma je potrebno soglasje posameznika.

Informacije v zdravstveni dokumentaciji se nanašajo na zasebno življenje posameznika, saj se ti podatki neposredno nanašajo na njegovo zdravje. Takšne informacije so osebne in občutljive narave ter so posebna kategorija osebnih podatkov.

Ključni vidiki upravljanja zdravja podatkov

Upravljanje zdravja podatkov (DHM) zagotavlja, da so podatki točni, varni in dostopni (njihovo "zdravje"), medtem ko se zasebnost podatkov osredotoča posebej na zaščito občutljivih informacij (kot so podatki o zdravju pacientov, PHI) pred nepooblaščenim dostopom, zlorabo in razkritjem, pri čemer uravnotežuje učinkovito uporabo s pravnimi (HIPAA, GDPR) in etičnimi obveznostmi za ohranjanje zaupanja in zaupnosti. Skupaj tvorijo ključni okvir za upravljanje digitalnih zdravstvenih informacij, zagotavljanje kakovosti podatkov za boljšo oskrbo, hkrati pa varovanje pravic pacientov in skladnost s predpisi.

- [Upravljanje in kakovost podatkov: Vzpostavitev pravil, politik in procesov za zagotavljanje točnosti, popolnosti in doslednosti podatkov.](#)
- [Varnost in zasebnost podatkov: Zaščita občutljivih podatkov z ukrepi, kot so nadzor dostopa, šifriranje in skladnost s predpisi, kot je HIPAA.](#)
- [Upravljanje življenjskega cikla: Upravljanje podatkov od nastanka \(zajema\), obdelave, shranjevanja \(EHR/EMR\), uporabe, arhiviranja in varnega uničenja.](#)
- [Integracija in standardizacija podatkov: Združevanje podatkov iz različnih virov \(laboratorijski rezultati, trditve, zapiski\) v en sam, zanesljiv pogled.](#)
- [Dostopnost in uporabnost: Zagotavljanje, da lahko pooblašчени uporabniki enostavno dostopajo do pravih podatkov za sprejemanje premišljenih odločitev.](#)

Zakaj je to pomembno (še posebej v zdravstvu)

- Boljša oskrba pacientov: Omogoča učinkovito klinično odločanje in boljše zdravje.
- Operativna učinkovitost: Zmanjša čas, porabljen za odpravljanje napak in nedoslednosti.
- Zmanjševanje tveganja: Ščiti pred kršitvami in neskladnostjo.
- Inovacija: Podpira napredno analitiko, umetno inteligenco in strojno učenje.
- Zaupanje: Z zaščito zasebnosti gradi zaupanje pri pacientih in partnerjih.

10 ključnih komponent varstva podatkov v zdravstvu

1. Popis in klasifikacija podatkov

Prvi korak k učinkovitemu varstvu podatkov je razumevanje, katere podatke imate in kje se nahajajo. To vključuje:

- Kartiranje vseh virov podatkov, vključno z elektronskimi zdravstvenimi kartotekami (EHR), medicinskimi pripomočki in aplikacijami SaaS
- Kategorizacija podatkov glede na občutljivost in regulativne zahteve
- Prepoznavanje kritičnih sistemov in aplikacij, ki obdelujejo podatke o pacientih

2. Nadzor dostopa in overjanje

Uvedba strogih kontrol dostopa je ključnega pomena za preprečevanje nepooblaščenega dostopa do občutljivih informacij:

- Uporabite nadzor dostopa na podlagi vlog (RBAC) za omejitve dostopa do podatkov na podlagi delovnih funkcij
- Implementirajte večfaktorsko preverjanje pristnosti (MFA) za vse uporabniške račune
- Redno pregledujte in posodablajte dovoljenja za dostop
- Vzpostavite robustno politiko gesel

3. Šifriranje podatkov

Šifriranje je ključna komponenta varstva podatkov v zdravstvu:

- Izvedite šifriranje od konca do konca za podatke med prenosom in v mirovanju
- Uporabite močne algoritme šifriranja, ki ustrezajo industrijskim standardom
- Zagotovite ustrezne prakse upravljanja ključev

4. Varnost omrežja

Zaščita zdravstvene mreže pred zunanji grožnjami je bistvenega pomena:

- Izvajanje in vzdrževanje požarnih zidov in sistemov za zaznavanje/preprečevanje vdorov
- Redno posodablajte in popravljajte vse sisteme in programsko opremo
- Segmentirajte omrežja za izolacijo kritičnih sistemov in omejitev širjenja morebitnih kršitev

5. Upravljanje mobilnih naprav

Z naraščajočo uporabo mobilnih naprav v zdravstvenih ustanovah:

- Uvedite celovito rešitev za upravljanje mobilnih naprav (MDM)
- Uveljavite šifriranje naprave in možnosti oddaljenega brisanja
- Vzpostavite jasne politike za scenarije BYOD

6. Usposabljanje in ozaveščanje zaposlenih

Človeška napaka ostaja pomemben dejavnik tveganja pri kršitvah podatkov:

- Redno izvajajte usposabljanja za ozaveščanje o kibernetiski varnosti za vse zaposlene
- Izobražujte zaposlene o lažnem predstavljanju, socialnem inženiringu in drugih pogostih vektorjih napadov
- Spodbujanje kulture varnostne ozaveščenosti v celotni organizaciji

7. Upravljanje dobaviteljev

Številne zdravstvene organizacije se zanašajo na zunanje ponudnike, kar lahko prinese dodatna tveganja:

- Izvedite temeljite varnostne ocene vseh prodajalcev
- Zagotovite, da prodajalci upoštevajo ustrezne predpise in varnostne standarde
- Izvajajte močne sporazume in pogodbe o delitvi podatkov

8. Neprekinjeno spremljanje in revidiranje

[Proaktivno spremljanje je ključnega pomena za odkrivanje in odzivanje na morebitne grožnje:](#)

- Izvedite 24/7 spremljanje vseh kritičnih sistemov in omrežij
- Redno izvajajte varnostne preglede in ocene ranljivosti
- Uporabite orodja za upravljanje varnostnih informacij in dogodkov (SIEM) za povezovanje in analizo varnostnih dogodkov

9. Načrtovanje odzivanja na incidente

Kljub najboljšim prizadevanjem lahko pride do kršitev. Ključnega pomena je imeti dobro opredeljen načrt za odzivanje na incidente:

- Razviti in redno posodabljeni načrt za odzivanje na incidente
- Izvedite vaje za testiranje učinkovitosti načrta
- Določite jasne vloge in odgovornosti ekipe za odzivanje na incidente

10. Upravljanje skladnosti

Zdravstvene organizacije se morajo znajti v kompleksnem regulativnem okolju:

- Skladnost z ustreznimi predpisi, kot sta GDPR in zakoni posameznih držav
- Izvajanje postopkov za zagotavljanje stalne skladnosti
- Redno izvajajte revizije in ocene skladnosti

Tveganja

Razumevanje in obvladovanje spreminjajočih se vrst tveganj v zdravstvu je pomembno za zagotavljanje varne, skladne in učinkovite oskrbe.

Upravljanje zdravja podatkov obravnava podatke kot ključno sredstvo in uporablja načela zdravstvenega varstva za ohranjanje njihove kakovosti in uporabnosti ter zagotavlja, da ostanejo zanesljivi za boljšo organizacijsko uspešnost in dobro počutje pacientov.

Obstajajo konkretna tveganja za digitalno varnost in varstvo podatkov, kot so lažno predstavljane, lažno predstavljane, prevare, in navajajo delo EU na področju kibernetičnih groženj (npr. lažno predstavljane kot glavna vrsta grožnje).

Lažno predstavljane (phishing) je goljufiv poskus kraje uporabniških podatkov, kot so prijave poverilnice, podatki o kreditni kartici ali celo denar, z uporabo tehnik socialnega inženiringa. Ta vrsta napada se običajno sproži prek e-poštnih sporočil, ki so videti, kot da so poslana iz uglednega vira, z namenom, da se uporabnika prepriča, da odpre zlonamerno prilogo ali sledi goljufivemu URL-ju.

Podatkov o pacientih ni dovoljeno brez nadaljnjega posredovati zavarovalnicam ali tretjim osebam. Pri posredovanju podatkov je treba upoštevati posebne zahteve. V nekaterih primerih je potrebna izjava o soglasju zadevne osebe. Zaščititi je treba tako analogne podatkovne zapise kot tudi shranjene podatke o pacientih v IT-programski opremi in programski opremi ordinacije. V skupinskih ordinacijah ali bolnišnicah si lahko podatke o pacientih izmenjujejo le odgovorni zdravniki, in to le, če je to potrebno za zdravljenje.

ŠEST ZNAKOV, DA GRE ZA PREVARO

1. Goljufi želijo, da nakažete denar. Morda boste pozvani, da nakažete denar ali kupite predplačniške debetne kartice. ...
 2. Prevaranti vam rečejo, da naj ostane "skrivno" ...
 3. Prevaranti se slišijo prelepo, da bi bilo res. ...
 4. Kontakt prevarantov. Vi "iznenada" ...
 5. Prevaranti trdijo. Obstaja "nujni primer" ...
- Goljufi zahtevajo vaše osebne podatke.

POTREBNI MATERIALI

Upravljanje zdravja podatkov

https://www.enisa.europa.eu/sites/default/files/publications/ETL2020%20-%20Phishing%20A4.pdf?utm_source=chatgpt.com

Varstvo podatkov

<https://www.hycu.com/blog/what-you-need-know-about-data-protection-healthcare>

Varstvo podatkov v zdravstvu

<https://heydata.eu/en/data-protection-in-healthcare/>

DigComp 2.2: Okvir digitalnih kompetenc za državljane – z novimi primeri znanja, spretnosti in stališč

https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415?utm_source

Medicinski podatki

<https://www.inimoigustegiid.ee/en/themes/data-privacy/medical-data/what-is-medical-data>

Osebni zdravstveni karton

[https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK557757/#:~:text=A%20personal%20health%20Record%20\(PHR,Ustrezne diagnoze\)_](https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK557757/#:~:text=A%20personal%20health%20Record%20(PHR,Ustrezne%20diagnoze)_)

Lažno predstavljanje

<https://www.enisa.europa.eu/sites/default/files/publications/ETL2020%20-%20Phishing%20A4.pdf>

Kontrolni seznam za prepoznavanje lažnega predstavljanja:
datoteka:///C:/Users/user/Downloads/phishing_identification_checklist%20(1).pdf

OCENJEVANJE

Vprašanja za ustno ali pisno evalvacijo:

1. Kaj je osebni zdravstveni karton?
2. Zakaj je varstvo podatkov pomembno?
3. Kaj so tveganja?
4. Kaj lahko storite za varstvo podatkov?

NAČRT LEKCIJE: APLIKACIJE ZA DIGITALNO ZDRAVJE

UČNI CILJI

- razumeti, kaj so aplikacije za digitalno zdravje in nosljive naprave
- prepoznati pogoste vrste zdravstvenih aplikacij in nosljivih tehnologij
- namestite ali odprite preprosto zdravstveno aplikacijo na pametnem telefonu ali tablici
- razumeti osnovne zdravstvene podatke, ki jih zbirajo aplikacije ali naprave (npr. koraki, srčni utrip, spanje)
- uporabljajte digitalna orodja za podporo zdravim navadam in samospremljanju
- prepoznati zanesljive in varne zdravstvene aplikacije

KLJUČNI KONCEPTI ZA POUČEVANJE

- **Aplikacije za digitalno zdravje**

Mobilne aplikacije, ki ljudem pomagajo spremljati in izboljševati njihovo zdravje in dobro počutje.

- **Nosljive naprave**

Naprave, ki se nosijo na telesu (npr. pametne ure, sledilniki telesne pripravljenosti), ki zbirajo zdravstvene podatke, kot so koraki, srčni utrip ali spanje.

- **Samospremljanje zdravja**

Uporaba digitalnih orodij za sledenje vsakodnevnim zdravstvenim vedenjem, kot so telesna dejavnost, prehrana ali spanje.

- **Zdravstveni podatki**

Osebni podatki, ki jih zbirajo zdravstvene aplikacije ali nosljive naprave.

- **Kazalniki zdravja**

Osnovne meritve, kot so število korakov, srčni utrip, porabljene kalorije ali kakovost spanca.

- **Zdravstveni cilji**

Cilji, ki si jih uporabniki nastavijo v aplikacijah (na primer 6000 korakov na dan).

- **Zanesljive zdravstvene aplikacije**

Aplikacije, ki so jih razvile zaupanja vredne organizacije, kot so ponudniki zdravstvenih storitev, univerze ali znana tehnološka podjetja.

- **Omejitve digitalnih zdravstvenih orodij**

Aplikacije in nosljive naprave lahko podpirajo zdravo vedenje, vendar ne nadomeščajo strokovnega zdravniškega nasveta.

METODE POUČEVANJA

Seja naj bi združevala razlago s praktičnimi izkušnjami, kar bi starejšim omogočilo vajo uporabe digitalnih orodij.

Učni pristopi vključujejo:

- **Demonstracija**

Učitelj pokaže, kako deluje aplikacija za zdravje ali nosljiva naprava, in korak za korakom razloži, kako odpreti aplikacijo, si ogledati zdravstvene podatke in postaviti preproste cilje.

- **Vodeno raziskovanje**

Udeleženci sami preizkusijo uporabo aplikacije na svojih napravah, medtem ko jim vzgojitelj nudi individualno podporo.

- **Vzajemno učenje**

Udeleženci delajo v parih in si pomagajo pri nalogah, kot so iskanje števila korakov ali postavljanje ciljev aktivnosti.

- **Skupinska razprava**

Udeleženci delijo izkušnje s pametnimi telefoni, pametnimi urami ali orodji za sledenje zdravju.

- **Pripovedovanje zgodb**

Učitelj predstavi preprost primer iz resničnega življenja (npr. kako je oseba s pomočjo sledilnika telesne pripravljenosti povečala število dnevnih hoj ali izboljšala spalne navade).

POTREBNI MATERIALI

- pametni telefoni ali tablice (lastne naprave udeležencev ali naprave, ki jih zagotovi trener)
- internetna povezava ali Wi-Fi
- en primer zdravstvene aplikacije, nameščene za demonstracijo (npr. števec korakov ali aplikacija za sledenje zdravju)
- neobvezna nosljiva naprava (pametna ura ali sledilnik telesne pripravljenosti) za demonstracijo
- projektor ali platno za demonstracijo (neobvezno)
- natisnjena navodila po korakih ali vizualni vodnik
- flipchart ali bela tabla

TRAJANJE IN PREDLAGANI POTEK

Skupno trajanje: približno 2 uri

1. Uvod (15 minut)

- Pozdravite udeležence in predstavite temo
- Pogovorite se, kaj so aplikacije za digitalno zdravje in nosljive naprave
- Vprašajte udeležence, ali so uporabljali kakšne zdravstvene aplikacije ali pametne naprave

2. Predstavitve zdravstvene aplikacije (25 minut)

- Pokažite, kako deluje preprosta aplikacija za zdravje
- Prikažite, kako odpreti aplikacijo, si ogledati korake ali ravni aktivnosti in si postaviti dnevni cilj

3. Vodena praksa (40 minut)

- Udeleženci raziskujejo aplikacijo na svojih napravah
- Vzgojitelj jim pomaga pri namestitvi ali navigaciji po aplikaciji
- Udeleženci vadijo ogled zdravstvenih informacij, kot so koraki ali aktivnost

4. Razumevanje zdravstvenih podatkov (20 minut)

- Razložite pomen prikazanih informacij (koraki, srčni utrip, čas aktivnosti)
- Pogovorite se o tem, kako lahko te informacije podpirajo bolj zdrav življenjski slog

5. Izbira varnih in uporabnih zdravstvenih aplikacij (10 minut)

- Pojasnite, kako prepoznati zanesljive aplikacije
- Pogovorite se o pomenu uporabe zaupanja vrednih platform

6. Refleksija in razprava (10 minut)

- Vprašajte udeležence, kako so se počutili pri uporabi aplikacije
- Pogovorite se o možnih koristih in izzivih

Metode vrednotenja

Opazovanje

Opazujte, ali lahko udeleženci odprejo aplikacijo za zdravje in samostojno najdejo osnovne zdravstvene informacije.

Mini kviz

Postavite 3–4 preprosta vprašanja, na primer:

- Kaj je nosljiva naprava?
- Ali lahko zdravstvena aplikacija nadomesti zdravnika? (Pravilno/Napačno)

Refleksijska razprava

Vprašajte udeležence:

- Kaj si se danes naučil/a?
- Kako samozavestni se počutite pri uporabi aplikacije za zdravje?

Razlaga vrstnikov

Udeleženci partnerju razložijo, kako v aplikaciji preveriti število korakov ali raven aktivnosti.

NAČRT LEKCIJE: PODPORNE TEHNOLOGIJE IN DOSTOPNOST

UČNI CILJI

Do konca te ure bodo starejši učenci znali:

- Razumeti, kaj so podporne tehnologije in kako podpirajo dostop do storitev e-zdravja
- Prepoznavanje osnovnih funkcij dostopnosti na pametnih telefonih, tablicah ali računalnikih (npr. večje besedilo, zvok, glasovno upravljanje)
- Demonstrirajte preprosto uporabo vsaj enega podpornega orodja (bralnika zaslona, glasovnega asistenta ali prilagodljive naprave)
- Uporabite podporne tehnologije za dostop do orodij e-zdravja z večjim zaupanjem in neodvisnostjo

KLJUČNI KONCEPTI ZA POUČEVANJE

Izobraževalci naj naslednje koncepte obravnavajo z uporabo preprostega jezika, primerov iz resničnega življenja in demonstracij, pri čemer naj globino prilagodijo stopnji samozvesti skupine.

1. Kaj so podporne tehnologije

- Podporne tehnologije so orodja ali funkcije, ki olajšajo uporabo digitalnih naprav
- Pomagajo ljudem, da udobneje vidijo, slišijo, se dotikajo ali razumejo informacije
- Uporabni so za:
 - o Zmanjšan vid ali sluh o Omejeno gibanje ali moč rok o Težave s spominom ali koncentracijo
- Poudarek: Podporne tehnologije so namenjene vsem, ne le invalidom

2. Dostopnost in e-zdravje

- Dostopnost pomeni, da digitalna zdravstvena orodja delujejo za različne sposobnosti in potrebe
- Dostopna orodja e-zdravja:
 - o Uporabite jasno besedilo in preprost jezik o Omogočite povečanje besedila o Ponudite zvočne ali glasovne možnosti o Zmanjšajte število potrebnih korakov
- Pojasnite, kako dostopnost pomaga starejšim:
 - o Samostojno rezervirajte termine o Lažje berite zdravstvene informacije o Samozavestno komunicirajte z zdravstvenimi delavci

3. Vgrajene funkcije za dostopnost v napravah

- Številni pametni telefoni, tablice in računalniki že vključujejo funkcije za dostopnost
- Pogosti primeri:
 - o Povečanje velikosti besedila o Prilagajanje svetlosti in kontrasta zaslona o Vkllop zvočnih ali glasovnih povratnih informacij o Uporaba alternativ na dotik (glas namesto tipkanja)
- Pomembno sporočilo: Običajno niso potrebne dodatne aplikacije ali plačila

4. Bralniki zaslona (poslušanje namesto branja)

- Bralnik zaslona na glas prebere, kaj se prikaže na zaslonu
- Uporabno, kadar:
 - o Besedilo je premajhno o Oči so utrujene o Vid je omejen
- Osnovne ideje za razlago:
 - o Enkratni dotik = slišanje vsebine zaslona o Dvojni dotik = izbira ali odpiranje
- Povežite se z e-zdravjem:
 - o Branje sporočil zdravnikov o Poslušanje podrobnosti terminov o Razumevanje navodil v zdravstvenih aplikacijah

5. Glasovni pomočniki (z uporabo vašega glasu)

- Glasovni pomočniki uporabnikom omogočajo upravljanje naprave z govorjenjem
- Primeri dejanj:
 - o Odpiranje aplikacije o Klicanje stika o Nastavitev opomnikov za zdravila
- Ključne točke za starejše:
 - o Govorite jasno in počasi. o Kratki ukazi delujejo najboljše. o Asistenta lahko ponovite ali popravite.
- Povezava do neodvisnosti:
 - o Manj tipkanja o Uporaba brez uporabe rok o Manjši stres

6. Prilagodljive naprave (orodja za fizično podporo)

- Prilagodljive naprave so preprosta fizična orodja, ki omogočajo udobnejšo uporabo naprav
- Primeri:
 - o Pisala namesto prstov o Stojala za telefon ali tablico o Velike tipkovnice ali gumbi o Slušalke za jasnejši zvok
- Pojasnite prednosti:
 - o Boljši nadzor o Manjša obremenitev rok, vratu ali oči o Večja samozavest pri uporabi storitev e-zdravja

7. Zaupanje, neodvisnost in izbira

- Podporne tehnologije:
 - o Podpirajte neodvisnost, ne odvisnosti o Dovolite starejšim, da sami izberejo, kako bodo uporabljali tehnologijo o Zmanjšajte strah pred tem, da bi »naredili kaj narobe«
- Okrepite ključna sporočila:
 - o Učenje zahteva čas o Napake so del učenja o Prošnja za pomoč je normalna

Nasvet za vzgojitelje:

Vsi koncepti ne potrebujejo enakega časa. Osredotočite se bolj na orodja in naprave, ki so najbolj relevantne za vsakodnevne zdravstvene potrebe udeležencev.

METODE POUČEVANJA

Seja naj bo praktična, spodbudna in z nizko stopnjo stresa, pri čemer se uporabljajo naslednje metode:

- Demonstracija
Učitelj korak za korakom prikaže funkcije dostopnosti na pravi napravi (projicirani ali dvignjeni).
- Vodeno raziskovanje
Starejši poskušajo iste korake na svojih napravah, medtem ko vzgojitelj kroži po prostoru in jih podpira.
- Vzajemno učenje
Udeleženci delajo v parih, da skupaj raziskujejo okolja in si pomagajo.
- Pripovedovanje zgodb
Delite kratke primere iz resničnega življenja (npr. »Uporaba glasovnih ukazov za nastavitve opomnika za zdravila«).

- Skupinska razprava
- Spodbujajte udeležence, da delijo, kaj se jim zdi lahko, težko ali koristno.

Ponavljanje in spodbujanje sta ključnega pomena. Za vajo si vzemite dovolj časa.

POTREBNI MATERIALI

- Pametni telefon(i) in/ali tablični(i) računalnik(i) (če je mogoče, lastne naprave udeležencev)
- Internetna povezava (Wi-Fi ali mobilni podatki)
- Projektor ali veliko platno (neobvezno, vendar koristno)
- Natisnjena navodila po korakih z veliko pisavo in ikonami
- Izbirne prilagodljive naprave (pisalo, stojalo za telefon, slušalke)
- Mini kviz / samoocenjevanje (tiskana in digitalna različica)

TRAJANJE IN PREDLAGANI POTEK

1. Dobrodošlica in pomiritev (5 min)

- Kratek uvod
- Poudarite, da to ni test in da so napake pričakovane

2. Uvod v podporne tehnologije (10 min)

- Razložite ključne koncepte z uporabo preprostih primerov
- Vprašajte udeležence, s kakšnimi težavami se včasih srečujejo z napravami

3. Predstavitve orodij za dostopnost (15 min)

- Prikaži povečavo besedila, bralnik zaslona ali glasovnega pomočnika
- Pokažite počasi, korak za korakom

4. Vodena praktična vaja (15–20 min)

- Udeleženci preizkusijo funkcije na svojih napravah
- Vzgojitelj nudi individualno podporo

5. Mini kviz / samoocenjevanje in refleksija (5–10 min)

- Celoten kontrolni seznam ali kratek kviz
- Pogovorite se o tem, kako samozavestni se udeleženci počutijo zdaj

METODE VREDNOTENJA

Vrednotenje naj bo neformalno, spodbudno in osredotočeno na učenca:

- **Opazovanje**

Učitelj opazuje, ali lahko udeleženci aktivirajo ali uporabljajo funkcijo dostopnosti z omejeno podporo.

- **Mini kviz / samoocenjevanje**

3–5 preprostih vprašanj ali kontrolni seznam znanj in spretnosti (tiskani ali digitalni).

- **Refleksija**

Postavljajte vprašanja, kot so:

o »Kaj ti je bilo danes najlažje?« o »Kaj bi rad/a še enkrat vabil/a?«

- **Preverjanje med vrstniki**

Udeleženci partnerju razložijo en korak (npr. kako povečati velikost besedila ali uporabiti glasovne ukaze).

NAČRT LEKCIJE: ETIČNI IN PRAVNI VIDIKI DIGITALNEGA ZDRAVJA

UČNI CILJI

- razumeti, kaj so osebni zdravstveni podatki in zakaj jih je treba zaščititi
- prepoznajo svoje pravice glede zasebnosti in varstva osebnih podatkov
- razumeti koncept informirane privolitve pri uporabi digitalnih zdravstvenih storitev
- prepoznajo situacije, v katerih se njihovi zdravstveni podatki lahko delijo na spletu
- prepoznati varne in zaupanja vredne platforme za digitalno zdravje
- uporabljajo osnovne prakse za zaščito svojih osebnih zdravstvenih podatkov na spletu

KLJUČNI KONCEPTI ZA POUČEVANJE

- **Osebni zdravstveni podatki**

Podatki o zdravju osebe, kot so zdravstveni kartoni, recepti, rezultati testov ali podatki o spremljanju zdravja, zbrani prek aplikacij ali naprav.

- **Zasebnost**

Pravica posameznikov, da nadzorujejo, kdo lahko vidi in uporablja njihove osebne podatke.

- **Varstvo podatkov**

Pravila in prakse, ki zagotavljajo varno shranjevanje, uporabo in deljenje osebnih podatkov.

- **Obveščena privolitev**

Dovoljenje, ki ga oseba da, potem ko razume, kako bodo njeni podatki uporabljeni ali deljeni.

- **Digitalna identiteta in avtentikacija**

Metode, ki se uporabljajo za preverjanje identitete osebe pri dostopu do spletnih zdravstvenih storitev (npr. gesla, digitalni ID).

- **Zaupanja vredne digitalne zdravstvene storitve**

Uradne ali zanesljive spletne platforme, ki jih zagotavljajo zdravstvene ustanove, vlade ali priznane organizacije.

- **Tveganja v digitalnem okolju**

Možne težave, kot so zloraba podatkov, prevare ali deljenje osebnih podatkov z nezanesljivimi storitvami.

- **Pravice pacientov**

Pravice posameznikov glede dostopa do svojih zdravstvenih podatkov in nadzora nad njihovo uporabo.

METODE POUČEVANJA

Učna seja naj bi ustvarila varno in spodbudno učno okolje, ki spodbuja vprašanja in razpravo.

Učni pristopi vključujejo:

Demonstracija

Izobraževalec pokaže primer sporočila o soglasju ali obvestila o zasebnosti iz zdravstvene aplikacije ali spletnega zdravstvenega portala in pojasni, kaj to pomeni.

Vodeno raziskovanje

Udeleženci pregledajo preproste primere nastavitev zasebnosti ali zahtev za soglasje in razpravljajo o tem, katere podatke morajo deliti.

Vzajemno učenje

Udeleženci delajo v parih in razpravljajo o situacijah, v katerih bi lahko bili osebni podatki deljeni na spletu, in o tem, kako se nanje varno odzvati.

Skupinska razprava

Udeleženci delijo svoje izkušnje ali pomisleke glede zasebnosti pri uporabi digitalnih storitev.

Pripovedovanje zgodb

Učitelj predstavi scenarij iz resničnega življenja (na primer prejem sporočila, v katerem se od vas zahtevajo osebni podatki na spletu) in razloži, kako se varno odzvati.

POTREBNI MATERIALI

- pametni telefoni, tablice ali računalniki (neobvezno za demonstracijo)
- primeri obvestil o zasebnosti ali zaslonov za soglasje iz zdravstvenih aplikacij ali portalov za paciente
- natisnjeni primeri varnih in tveganih digitalnih situacij
- flipchart ali bela tabla
- projektor ali platno (neobvezno)

TRAJANJE IN PREDLAGANI POTEK

Skupno trajanje: približno 2 uri

1. Uvod v zasebnost v digitalnem zdravstvu (15 minut)

- Predstavite temo in razložite, zakaj je zasebnost pomembna v digitalnem zdravju
- Vprašajte udeležence, katere osebne podatke običajno delijo z zdravstvenimi delavci

2. Razumevanje osebnih zdravstvenih podatkov (20 minut)

- Pojasnite, kaj vključujejo osebni zdravstveni podatki
- Razpravljajte o tem, kako digitalne zdravstvene storitve shranjujejo in uporabljajo te podatke

3. Obveščena privolitev in pravice pacientov (25 minut)

- Pojasnite, kaj pomeni soglasje pri uporabi zdravstvenih aplikacij ali spletnih storitev
- Prikažite primere sporočil o soglasju ali obvestil o zasebnosti

4. Prepoznavanje varnih in tveganih situacij (30 minut)

- Pogovorite se o pogostih digitalnih tveganjih (deljenje osebnih podatkov, sumljiva sporočila)
- Udeleženci analizirajo preproste scenarije in razpravljajo o tem, kakšne ukrepe bi sprejeli

5. Praktični nasveti za zaščito osebnih zdravstvenih podatkov (20 minut)

- Razložite preproste varnostne postopke, kot so močna gesla, uporaba zaupanja vrednih platform in izogibanje javnemu brezžičnemu omrežju za občutljive dejavnosti.

6. Refleksija in razprava (10 minut)

- Udeleženci razpravljajo o tem, kar so se naučili, in delijo morebitne pomisleke ali vprašanja

METODE VREDNOTENJA

Opazovanje

Opazujte, ali lahko udeleženci prepoznajo varne in nevarne digitalne situacije.

Mini kviz

Postavite 3–4 preprosta vprašanja, na primer:

- Kaj so osebni zdravstveni podatki?
- Kaj pomeni soglasje pri uporabi zdravstvene aplikacije?
- Ali je varno deliti osebne zdravstvene podatke s katerim koli spletnim mestom? (Pravilno/Napačno)

Refleksijska razprava

Vprašajte udeležence:

- Katere nove informacije ste se danes naučili?
- Ali se počutite bolj samozavestni pri varovanju svojih osebnih podatkov na spletu?

Preverjanje med vrstniki

Udeleženci partnerju razložijo eno pravilo za zaščito osebnih zdravstvenih podatkov na spletu.

NAČRT LEKCIJE: **STALNI VIRI PODPORE**

UČNI CILJI

Do konca te učne ure bi morali biti starejši učenci sposobni:

Do konca te ure bi morali biti starejši učenci sposobni:

- **Prepoznajte različne vrste podpornih virov, ki so na voljo za digitalne zdravstvene storitve, vključno z lokalnimi službami za pomoč uporabnikom, centri za podporo skupnosti, telefonskimi linijami za pomoč in spletnimi vadbami.**
- **Pojasnite, kje lahko poiščejo pomoč, če imajo težave pri uporabi digitalnih zdravstvenih orodij, kot so zdravstvene aplikacije, spletni zdravstveni portali ali storitve telemedicine.**
- **Priznajte vlogo organizacij v skupnosti in javnih storitev (kot so občinski centri, knjižnice ali klubi za starejše) pri podpori starejšim odraslim z digitalnimi tehnologijami in storitvami e-zdravja.**
- **Pokazati osnovno znanje o tem, kako se pripraviti na prošnjo za pomoč, na primer tako, da si zapišejo vprašanja, imajo napravo v bližini ali jasno opišejo težavo, ko pokličejo telefonsko številko za pomoč ali obiščejo center za podporo.**
- **Razumeti prednosti vadnic in učnih gradiv ter se zavedati, da ti viri uporabnikom omogočajo učenje v svojem tempu, ponavljanje navodil in postopno učenje novih digitalnih veščin.**
- **Razviti samozavest pri iskanju pomoči, razumeti, da je postavljanje vprašanj in prošnja za podporo normalen in pozitiven del učenja uporabe digitalnih tehnologij.**
- **Razmislite o njihovi osebni podporni mreži in opredelite vsaj en kraj, storitev ali osebo, na katero bi se lahko obrnili, če bi potrebovali pomoč pri uporabi digitalnih zdravstvenih orodij.**

Namen te lekcije je okrepiti pomembno sporočilo za starejše učence: učenje digitalnih zdravstvenih orodij je postopen proces in obstajajo podporne storitve, ki uporabnikom pomagajo na tej poti. Mnogi starejši odrasli se počutijo malodušne ali zaskrbljene, ko naletijo na tehnološke težave. Zato se delavnica osredotoča na krepitev samozavesti in pomoč udeležencem pri razumevanju, da je prošnja za pomoč normalna in spodbudna v vključujočih digitalnih zdravstvenih sistemih.

KLJUČNI KONCEPTI ZA POUČEVANJE

Med učno uro se morajo učitelji osredotočiti na razlago naslednjih konceptov v jasnem in preprostem jeziku, primernem za starejše učence.

Podporni viri

Podporni viri so storitve, ljudje ali gradiva, ki posameznikom pomagajo reševati težave pri uporabi digitalnih orodij ali spletnih storitev. V kontekstu digitalnega zdravja ti viri pomagajo uporabnikom pri navigaciji po zdravstvenih aplikacijah, dostopu do spletnih zdravstvenih portalov, upravljanju gesel, naročanju na termine ali razumevanju digitalnih zdravstvenih informacij.

Izobraževalci bi morali poudariti, da so digitalni sistemi zasnovani s podpornimi strukturami, saj mnogi ljudje potrebujejo pomoč pri učenju novih tehnologij.

Lokalne službe za pomoč uporabnikom in storitve za podporo skupnosti

Lokalne službe za pomoč uporabnikom so fizične lokacije, kjer lahko posamezniki prejmejo neposredno podporo usposobljenega osebja ali prostovoljcev. Te službe za pomoč uporabnikom se lahko nahajajo v:

- občinski centri skupnosti
- klubi za starejše
- knjižnice
- centri za javne storitve
- pobude za digitalno vključenost

Zaposleni na službah za pomoč uporabnikom lahko pomagajo pri nalogah, kot so:

- z uporabo pametnih telefonov ali tablic
- dostop do zdravstvenih aplikacij
- prijava v spletne zdravstvene storitve
- razumevanje delovanja digitalnih zdravstvenih portalov

Izobraževalci bi morali udeležence prepričati, da je sprejemljivo, da isto vprašanje postavijo večkrat, in da je na voljo podporno osebje, ki uporabnikom pomaga pri učenju v lastnem tempu.

Telefonske linije za pomoč

Telefonske linije za pomoč so telefonske storitve, ki nudijo oddaljeno pomoč uporabnikom, ki potrebujejo pomoč pri digitalnih storitvah. Še posebej so uporabne za posameznike, ki ne morejo enostavno obiskati centra za podporo.

Osebje telefonske linije za pomoč vam lahko pomaga pri težavah, kot so:

- težave s prijavo ali geslom
- navigacija po digitalnih zdravstvenih portalih
- razumevanje sistemskih sporočil ali navodil
- osnovne tehnične težave z aplikacijami

Vzgojitelji bi morali razložiti preproste korake, ki lahko olajšajo komunikacijo prek telefonske linije za pomoč, kot je na primer predhodna priprava vprašanj ali ohranjanje naprave v bližini med klicem.

Vadnice in učni materiali

Vadnice so izobraževalni viri, ki uporabnikom pomagajo pri samostojnem učenju. Ti viri lahko vključujejo:

- kratki poučni videoposnetki
- vodniki po korakih
- ilustrirani priročniki
- spletni učni materiali

Vadnice učencem omogočajo vadbo v svojem tempu. Uporabniki lahko začasno ustavijo videoposnetke, ponovijo navodila in postopoma pridobijo samozavest z digitalnimi orodji.

Samozavest pri prošnji za pomoč

Osrednji koncept tega modula je ideja, da je iskanje podpore pozitiven in normalen del učenja. Mnogi starejši odrasli oklevajo prositi za pomoč, ker se bojijo, da bodo naredili napake ali da bodo videti neizkušeni. Izobraževalci bi morali udeležence aktivno prepričati, da učenje s tehnologijo pogosto zahteva ponavljanje in potrpežljivost ter da podpirne storitve obstajajo prav zato, da uporabnikom pomagajo pri premagovanju teh izzivov.

METODE POUČEVANJA

Poučevanje starejših učencev zahteva podporen in potrpežljiv pristop. Vzgojitelji bi si morali prizadevati za ustvarjanje sproščenega učnega okolja, kjer se udeleženci počutijo udobno pri postavljanju vprašanj in izmenjavi izkušenj.

Kratka predstavitev in razlaga

Izobraževalec najprej predstavi temo podpornih virov in pojasni, zakaj so ti pomembni pri učenju uporabe digitalnih zdravstvenih storitev. Razlaga mora poudariti, da mnogi ljudje, ne glede na starost ali izkušnje, včasih potrebujejo pomoč pri uporabi tehnologije.

Izobraževalec naj poudari tudi, da so podpirne storitve del digitalnega zdravstvenega ekosistema in so zasnovane tako, da zagotavljajo, da lahko vsi samozavestno dostopajo do zdravstvenih storitev.

Vodena razprava

Izobraževalec naj udeležence povabi, da delijo svoje izkušnje s tehnologijo in podporo. Vprašanja, kot so naslednja, lahko spodbudijo razpravo:

- Ste že kdaj potrebovali pomoč pri uporabi pametnega telefona ali aplikacije?
- Koga si prosil/a za pomoč?
- Kakšna vrsta podpore vam je najbolj pomagala?

Ta razprava pomaga udeležencem prepoznati, da se mnogi ljudje pri učenju digitalnih orodij srečujejo s podobnimi izzivi.

Demonstracija

Vizualne demonstracije lahko močno izboljšajo razumevanje. Učitelj lahko prikaže primere podpornih virov, kot so:

- prikaz delovanja telefonske linije za pomoč
- predstavitev primerov vadnic ali učnih vodnikov
- razlaga, kje se nahajajo službe za pomoč uporabnikom

Če je mogoče, lahko vzgojitelj pokaže preproste posnetke zaslona ali kratke videoposnetke z navodili, ki ponazarjajo delovanje podpornih virov.

Vzajemno učenje

Udeleženci se pogosto učinkovito učijo z izmenjavo izkušenj. Izobraževalci bi morali udeležence spodbujati k izmenjavi nasvetov ali osebnih strategij za reševanje tehnoloških težav. Takšno sodelovalno učno okolje lahko okrepi samozavest in motivacijo udeležencev.

Refleksijska dejavnost

Refleksijske dejavnosti pomagajo udeležencem povezati vsebino učne ure z njihovimi osebnimi izkušnjami. Učitelj naj učence spodbudi k razmišljanju o vrstah podpore, ki bi jo najraje uporabili, in kje bi lahko poiskali pomoč v svoji skupnosti.

POTREBNI MATERIALI

Za podporo pri izvedbi te lekcije lahko učitelji uporabijo naslednje materiale:

- Prenosnik ali tablica za demonstracije
- Projektor ali platno za predstavitve
- Natisnjeni letaki s primeri podpornih virov
- Internetna povezava (neobvezno) za demonstracijo vadnic ali spletnih mest
- Bela tabla ali flipchart za zapisovanje ključnih idej med razpravami

Zagotavljanje tiskanih gradiv je še posebej koristno za starejše učence, saj jim omogoča, da informacije kasneje pregledajo in jih delijo z družinskimi člani ali skrbniki.

TRAJANJE IN PREDLAGANI POTEK (45–60 minut)

1. Uvod v temo (5–10 minut)

Izobraževalec predstavi koncept stalnih podpornih virov in pojasni, da lahko učenje digitalnih orodij za zdravje traja nekaj časa. Udeležence pomiri, da obstajajo podporne storitve, ki jim lahko pomagajo, kadar koli naletijo na težave. Izobraževalec lahko poudari, da je cilj vključenosti v digitalno zdravje zagotoviti, da lahko vsi, vključno s starejšimi odraslimi, koristijo digitalne zdravstvene storitve.

2. Predstavitev podpornih virov (15 minut)

Izobraževalec/ica pojasnjuje glavne vrste podpore, ki so na voljo uporabnikom:

- lokalne službe za pomoč uporabnikom in skupnostni centri
- telefonske linije za pomoč
- vadbice in spletni učni materiali

Kjer je mogoče, je treba predstaviti primere iz države ali skupnosti udeležencev, da bodo informacije bolj relevantne.

3. Demonstracija in interaktivna razprava (15 minut)

Vzgojitelj pokaže, kako lahko nekdo uporablja podporne storitve. Na primer:

- klic na telefonsko številko za pomoč, da bi prosil za pomoč
- uporaba videoposnetka z navodili za učenje naloge
- obisk službe za pomoč uporabnikom za osebno pomoč

Udeležence spodbujamo, da v tem delu srečanja delijo svoje misli in postavljajo vprašanja.

4. Refleksijska aktivnost (10 minut)

Udeleženci razmišljajo o naslednjih vprašanjih:

- Ali vem, kam lahko poiščem pomoč, če imam težave z uporabo digitalnih zdravstvenih orodij?
- Bi se počutil udobno, če bi se obrnil na službo za pomoč uporabnikom ali poklical telefonsko številko za pomoč?
- Katero vrsto podpore bi imel raje?

Udeleženci lahko o svojih odgovorih razpravljajo s skupino.

5. Povzetek in odprta razprava (5–10 minut)

Izobraževalec povzema ključna sporočila srečanja:

- Podporne storitve obstajajo zato, da uporabnikom pomagajo pri krmarjenju po digitalnih orodjih za zdravje.
- Prošnja za pomoč je normalen in pozitiven del učenja.
- Vadbice in skupnostne storitve lahko olajšajo učenje digitalnih orodij in ga naredijo manj stresnega.

Udeleženci so vabljeni, da pred koncem seje postavijo zadnja vprašanja.

METODE VREDNOTENJA

Za oceno, ali so udeleženci razumeli ključne ideje lekcije, lahko učitelji uporabijo preproste in podporne metode ocenjevanja.

Mini kviz ali kratka vprašanja

Udeleženci lahko odgovorijo na vprašanja, kot so:

- Kam lahko zaprosite za pomoč, če imate težave z uporabo digitalne zdravstvene aplikacije
- Kakšno pomoč lahko nudi telefonska linija za pomoč?
- Ali je sprejemljivo, da se isto vprašanje pri učenju digitalnih orodij zastavi večkrat?

Ta vprašanja krepijo glavne učne izide učne ure.

Opazovanje

Med razpravami in dejavnostmi lahko vzgojitelj opazuje, ali udeleženci prepoznajo različne vire podpore in ali so videti bolj samozavestni pri razpravljanju o možnostih podpore.

Povratne informacije o refleksiji

Udeleženci lahko delijo tudi svoje mnenje o iskanju pomoči v prihodnosti. Če učenci izrazijo večje zaupanje pri kontaktiranju podpornih služb, se lahko šteje, da je bila seja uspešna pri doseganju svojih ciljev.

NAČRT LEKCIJE: ORODJE ZA SAMOEVALVACIJO

UČNI CILJI

Do konca te ure bodo starejši učenci znali:

- Razumeti, kaj je samoevalvacija, in na preprost način razložiti, zakaj je koristna za njihovo učenje
- Prepoznajte digitalne zdravstvene spretnosti, ki so jih razvili tekom tečaja (npr. uporaba aplikacij, dostop do storitev, varnost na spletu)
- Prepoznajte naloge, ki jih lahko opravijo samostojno, in področja, kjer morda še vedno potrebujejo podporo
- Razmislite o njihovi učni izkušnji, vključno s tem, kaj se jim je zdelo lahko ali zahtevno
- Zgradite zaupanje v njihovo sposobnost nadaljnje uporabe orodij e-zdravja in učenja novih veščin

KLJUČNI KONCEPTI ZA POUČEVANJE

Vzgojitelji naj naslednje koncepte razložijo z uporabo preprostega jezika, ponavljanja in primerov iz resničnega življenja:

Samoevalvacija kot pozitiven proces

- Samoevalvacija pomeni razmišljanje o tem, kaj ste se naučili in kaj lahko storite
- To ni test in ni pravih ali napačnih odgovorov
- Učencem pomaga, da se bolj zavedajo svojega napredka in ga imajo bolj pod nadzorom.

Učenje kot postopen in nenehen proces

- Učenje digitalnih veščin zahteva čas in vajo
- Normalno je, da pozabite korake ali potrebujete podporo
- Napredek je lahko majhen, a še vedno pomemben

Poudarite: Vsak majhen korak je napredek

Priznavanje spretnosti in dosežkov

- Učenci so že razvili pomembne veščine, kot so:
 - Uporaba storitev e-zdravja (naročanje, portali)
 - Razumevanje osnovne digitalne varnosti
 - Uporaba preprostih aplikacij ali orodij
 - Vedeti, kje najti pomoč
- Samoevalvacija jim pomaga prepoznati in ceniti te dosežke

Zaupanje in neodvisnost

- Razmišljanje o veščinah povečuje samozavest
- Samozavest pomaga učencem:
 - Preizkusite nova orodja
 - Uporablajte tehnologijo brez strahu
 - Postanite bolj neodvisni
- Okrepite idejo: »To lahko storim z vajo.«

Refleksija in osebne učne potrebe

- Refleksija pomaga učencem razmišljati o:
 - Kaj je bilo lahko
 - Kaj je bilo težko
 - Kaj želijo več vaditi
- Spodbujajte postavljanje majhnih, realističnih ciljev (npr. »Poskusil bom ponovno uporabiti aplikacijo za zdravje«)

Uporaba kontrolnih seznamov in preprostih vprašanj

- Kontrolni sezname pomagajo učencem:
 - Jasno je videti, kaj zmorejo
 - Vizualno spremljajte njihov napredek
- Preprosta vprašanja podpirajo razumevanje brez pritiska

Motivacija in vseživljenjsko učenje

- Učenje se po tečaju ne konča
- Starejše spodbujamo k:
 - Nadaljujte z vadbo
 - Uporabite podporne vire
 - Ostanite aktivni z orodji za digitalno zdravje

METODE POUČEVANJA

Seja naj bo spodbudna, refleksivna in zelo interaktivna, s poudarkom na sodelovanju in ne na uspešnosti:

- Vodena refleksija
- Učitelj postavlja preprosta, odprta vprašanja in pusti čas za razmislek in odgovore.
- Predstavitev po korakih
- Učitelj pokaže, kako izpolniti kontrolni seznam ali kviz za samoocenjevanje.
- Individualna samoocena
- Učenci izpolnijo kontrolni seznam ali odgovorijo na preprosta vprašanja v svojem tempu.
- Vzajemno učenje
- Udeleženci se o odgovorih pogovarjajo v parih in se medsebojno podpirajo.
- Skupinska razprava (neobvezno)
- Učenci delijo izkušnje in občutke o uporabi digitalnih orodij za zdravje.
- Pozitivna okrepitev
- Vzgojitelj spodbuja in poudarja napredek namesto pravilnosti.
Pomembno: Izogibajte se ustvarjanju vzdušja »preizkušanja«.

POTREBNI MATERIALI

- Natisnjen kontrolni seznam za samoocenjevanje (velika pisava, jasna postavitve, po možnosti ikone)
- Natisnjen mini kviz z več možnimi odgovori (preprost in berljiv)
- Pisala ali svinčniki
- Pametni telefoni ali tablice (neobvezno, za digitalno različico)
- Projektor ali platno (neobvezno, za demonstracijo)
- QR kode ali povezave za dodatno vajo (neobvezno)

TRAJANJE IN PREDLAGANI POTEK (45–60 minut)

1. Uvod in predstavitev (5–10 min)
 - Pozdravite udeležence in ustvarite sproščeno vzdušje
 - Jasno razložite, da to ni test
 - Poudarite samozavest in osebni napredek
2. Uvod v samoevalvacijo (10 min)
 - Razložite koncept s preprostimi primeri
 - Vprašajte udeležence, kako se počutijo glede dosedanjega učenja
 - Uporabljajte vsakdanji jezik in situacije, s katerimi se lahko poistovetite
3. Predstavitev orodja za ocenjevanje (5–10 min)
 - Pokažite, kako izpolniti kontrolni seznam ali kviz
 - Vsak del razložite počasi
 - Pred začetkom odgovorite na vprašanja
4. Individualna samoocenjevalna dejavnost (15–20 min)
 - Udeleženci izpolnijo kontrolni seznam ali mini kviz
 - Vzgojitelj nudi individualno podporo, kjer je to potrebno
 - Spodbujajte učence, naj si vzamejo čas
5. Refleksija in razprava (10–15 min)
 - Postavljajte vprašanja za refleksijo, kot so:
 - "Kaj ti je bilo lahko?"
 - "Kaj bi rad/a še bolj vabil/a?"
 - Dovolj neobvezno deljenje v parih ali skupini
 - Okrepite pozitivne izkušnje
6. Zaključek in dvig samozavesti (5–10 min)
 - Povzemite ključna sporočila
 - Označite napredek udeležencev
 - Spodbujajte nadaljnje učenje in prakso

METODE VREDNOTENJA

Vrednotenje mora biti neformalno, spodbudno in osredotočeno na samozavest in ozaveščenost:

- Opazovanje
- Učitelj opazuje, ali lahko učenci izpolnijo kontrolni seznam z minimalno podporo
- Kontrolni seznam za samoocenjevanje
- Učenci prepoznajo, kaj lahko storijo in kje se morajo izboljšati
- Mini kviz (neobvezno)
- Preprosta vprašanja z več možnimi odgovori za utrjevanje razumevanja
- Odsev
- Učenci izražajo, kako se počutijo glede svojega napredka in samozavesti
- Vzajemna razprava
- Učenci razložijo eno veščino ali koncept partnerju

Poudarek je na samozavesti, zavedanju in motivaciji, ne na pravilnosti.

OMEJITEV ODGOVORNOSTI

Financira Evropska unija. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča avtorja(-ev) in ne odražajo nujno stališč Evropske unije ali Nacionalne agencije. Evropska unija in Nacionalna agencija zanje ne prevzemata odgovornosti.

PARTNERJI

EMONICUM